

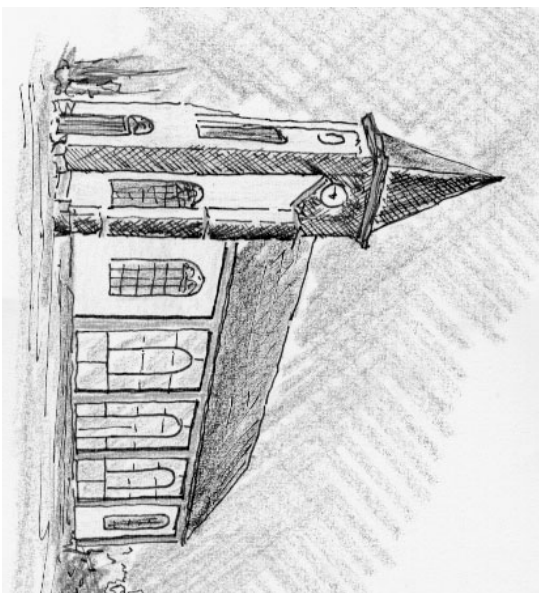
De kerk was slecht gebouwd en vroeg steeds meer onderhoud. Reeds in 1963 bleek het al nodig een eerste restauratie te laten uitvoeren. Omdat de kerkelijke gemeente steeds kleiner werd en er weinig of geen geld meer in onderhoud van de kerk gestoken werd raakten kerk en de toren steeds verder in verval. In 1982 werd om veiligheidsredenen de spits van de toren gehaald. In 1993 werd de laatste dienst in de kerk van Garsthuizen gehouden. De gemeenteleden kerken nu in de kerk van Zandweer.

De bezittingen van de drie kerkelijke gemeenten Zandweer, Eppenhuizen en Garsthuizen zijn samengevoegd. De kerkenraad heeft sinds deze samenvoeging geen geld meer in onderhoud van de kerk van Garsthuizen gestoken.

STICHTING RESTAURATIE KERK GARSTHUIZEN

Een groepje (mede) verontruste dorpsbewoners die de huidige toestand van de kerk een doorn in het oog is, heeft inmiddels de stichting "*Stichting Restauratie kerk Garsthuizen*" opgericht.

Deze stichting heeft voor het symbolische bedrag van 1 euro de kerk over genomen en is momenteel bezig fondsen te werven waarvan de kerk gerepareerd en ingericht kan worden. Het is de bedoeling om de gerepareerde kerk een multifunctioneel karakter te geven met een dorps-huisfunctie, tentoonstellingen, (orgel)concerten, kleine culinaire activiteiten, trouw- en rouwdiensten en een invulling te geven in het kader van Garsthuizen (lig)fietsdorp.

INTERESSE?

Bent u geïnteresseerd in de activiteiten van de Stichting Restauratie Kerk Garsthuizen? Voor vragen kunt u contact opnemen met:

Marie-Lou Gregoire: gregoire@inn.nl

Roperijweg 5

9923 PE Garsthuizen

Tel. 0595-464516

GEEF VOOR HET GOEDE DOEL!

Giften zijn uiteraard van harte welkom.

Ons bankrekeningnummer is:

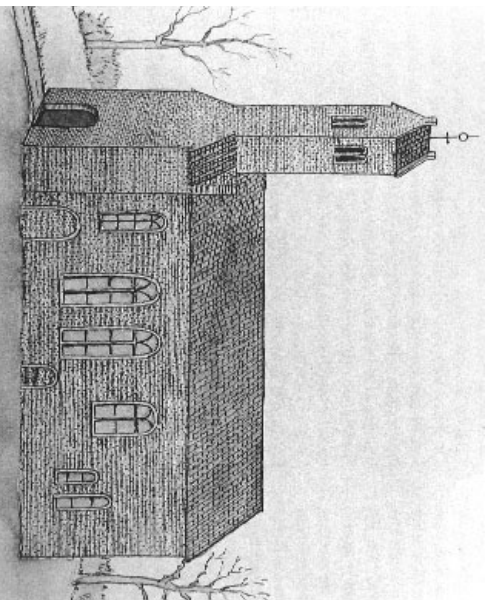
1010.60.793 (Rabobank Uithuizen).

Ovv. kerk Garsthuizen.

GESCHIEDENIS EN TOEKOMST

In 1283 spreekt men al van het kerspel Grashusen. Deze voormalige kerk van Garsthuizen was waarschijnlijk al van die tijd. Het betrof een typische dorpskerk: een toren, en daarachter een schip met in het verlengde het koor, Steunberen ontbraken. De slanke toren was bedekt met een zadeldak. Mogelijk was het een bouwwerk uit de 13^e eeuw, misschien met oudere fragmenten. Jammer genoeg is er niet meer informatie van de Middeleeuwse kerk bewaard gebleven.

BEELDENSTORM VAN 1569

Nadat de adellijke familie van Starckenborgh van de borg Dijkum tot de reformatie was overgegaan, vonden de zonen Claes en Barthold dat het interieur van de Katholieke kerken moesten worden vernield. Hiske Berent, de metselaar, zaagde een tralie uit de kerktoeren en zo wist men binnen te komen. Onder aanvoering van Claes en Barthold werd binnen alles kort en klein geslagen. De beeldenstormers waren grondig te werk gegaan, dit blijkt ondermeer uit een getuigenverklaring van pastoor Sijtze Semelis. Hij had nauwkeurig opgeschreven wat er allemaal vernield was en hij schatte daarin de schade op "sess off soeven hondert Embden gulden".

DE AFBRAAK VAN DE MONUMENTALE MIDDELEEUWSE KERK EN TOREN IN 1871

De gemeente Stedum liet in de tweede helft van de 19^e eeuw grindwegen aanleggen. Groot was de verontwaardiging van het anders zo rustige Garsthuizen toen bleek dat zij niet op dit wegennet werden aangesloten. Men begreep echter dat mopperen niet hielp en besefte dat men zelf een plan moest bedenken. Na lang wikken en wegen kwam men tot het besluit zelf een vaste weg aan te leggen. De kerk en de toren waren oud en bevatte heel veel stenen. Beide werden aan de aanne-mer van de grindwegen verkocht dit in ruil voor het aanleggen van een weg naar Westereynden. De kerkvoogdij kon van de opbrengst van de sloop bijna een nieuwe kerk laten bouwen. De kerk en toren werden om deze reden dus helaas afgebroken. Helaas, want de toren stond er nog flink en fier bij, deed in kordathheid niet onder voor zijn broeders in Stedum en Loppersum. De kerk was ook verre van bouwvallig, ze was nog een prachtig Godshuis, terwijl het interieur zeer stemmig geweest moet zijn.

Daar de Garsthuizers van plan waren een kleine kerk met een eenvoudige toren te bouwen, konden de oude klok niet meer gebruiken. De monumentale klok kwam via de Gebr. van Bergen, klokkengelters te Heiligertee in handen van de kerkvoogdij te Blijham. De oude beproefde klok was dus weer in haar eer hersteld! Op zekeren dag werd er te Blijham iemand ter aarde besteld. Tijdens het sterke luiden stootte de klok tegen een balk en scheurde. Verteld werd, dat de klok, toornig over de kerkafbraak en het verlies van haar wettige plaats om die reden zelfmoord pleegde. De laatste dienst in de oude kerk van Garsthuizen was op 7 mei 1871. Ds. A.P.A. Boersma, de toenmalige predikant koos als tekst Prediker 3: 1-3, "Alles heeft eenen bestenden tijd en alle voorrennen onder den hemel heeft zijn tijd".

Intussen kreeg Garsthuizen een flinke grindweg en een nieuwe kerk. Was de eerste een grote aanwinst voor het dorp, van de tweede kon dit niet gezegd worden. Men bouwde de nieuwe kerk voor ruim fl.7000,-. Alleen de grafkelder met drie grafzerken van de adellijke familie van Starckenborgh van de borg Dijkum bleef behouden. Het oude interieur kwam er niet weer in, behalve de preekstoel, die later echter van de muur viel en vervangen werd door de huidige kansel.

Voor 1900 werd er in de kerk zonder begeleiding gezongen. De kerkvoogdij wilde net als andere kerken graag een orgel hebben. Aan het college van toezicht werd een verzoek gestuurd om fl. 1500,- te mogen lenen, tegen 4,25% rente, voor het stichten van een orgel met een aflossing van fl. 100,- per jaar, beginnend in 1905.

Men kreeg goedkeuring. P. van Oeckelen en zn. bouwden een orgel met één klavier en elf registers, gelijk aan dat van de kerk in Westereynden.

